

การศึกษาแนวทางการความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร
ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย

The Study of Success in Driving the Philosophy of Sufficiency Economy
A Case Study of Learning Center of the Sufficiency Economy
Srinakhon District, Sukhothai Province

ยุวดี เคน้าอ่าง

นิสิต หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

E-mail: yuwadeene1991@gmail.com

กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์

อาจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

E-mail: kampanart_wk@yahoo.com

Yuwadee Kenamang

Student, Master of Public Administration Program,

College of Management and Development Pibulsongkram Rajabhat University

Kampanart Wongwatthanaphong

Lecturer, Master of Public Administration Program,

College of Management and Development Pibulsongkram Rajabhat University

รับเข้า: 12 กุมภาพันธ์ 2564 แก้ไข: 1 เมษายน 2564 ตอบรับ: 17 เมษายน 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) ศึกษาแนวทางการความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณใช้คณะกรรมการและสมาชิกศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร จำนวน 135 คน เครื่องมือวิจัย

คือ แบบสอบถาม และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักหลัก แบ่ง 2 กลุ่ม คือ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร จำนวน 15 ท่าน และสมาชิกศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย จำนวน 30 ท่าน สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพภายในศูนย์ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย คือ บทบาทของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและปรับเปลี่ยนวิถีทัศน์ของผู้นในชุมชนได้ดี กิจกรรมการเรียนรู้ส่งผลให้เกิดการพึ่งตนเอง การจัดการตนเอง และสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคครัวเรือนและชุมชนได้จริง

คำสำคัญ: ความสำเร็จ ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of success driving the sufficiency economy philosophy, 2) to compare the differences of personal factors with the success of driving the sufficiency economy philosophy, and 3) to study the proposals for the success of the sufficiency economy. Driving the Philosophy of Sufficiency Economy: A Case Study of the Sufficiency Economy Learning Center and Drive the Philosophy of Baan Srinakorn, Srinakorn Sub-district, Srinakorn District, Sukhothai Province. For the quantitative data, a sample sample was used to represent the population, namely 135 committee members and members of the Srinagar Sufficiency Economy Learning and Driving Center, calculated using Taro Yamane's formula at 95% confidence level and qualitative data. use The main contributors were the committee and members of the Sufficiency Economy Learning Center and the Philosophy of Baan

Srinakorn and Community Development Officers in Srinakorn Sub-District, totaling 5 persons. The researcher chose to use statistics for data analysis as follows: Descriptive statistics. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA.

The results of the study were as follows: 1) the degree of success in driving the philosophy of the sufficiency economy Overall, the average was at a high level. 2) Personal factors. Status within the center Different Affect the success in driving the philosophy of the sufficiency economy. Case Study of Sufficiency Economy Learning Center and Driving Center at Baan Srinakorn, Srinakorn Sub-district, Srinakorn District, Sukhothai Province The method for increasing the success in driving the sufficiency economy philosophy of Baan Srinakorn, Srinakorn Sub-district, Srinakorn District, Sukhothai Province is the role of the Sufficiency Economy Learning Center in strengthening the community. It helps to foster the development and change the vision of the people in the community as well. Learning activities result in self-reliance. Self management and can actually strengthen the household and community.

Keywords: success, learning center, sufficiency economy

บทนำ

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่ใช้ในการกำหนดกฎระเบียบในการปกครองและการบริหารประเทศ ขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เปรียบเสมือนเข็มทิศชี้ทิศทางการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมของประเทศ ให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน ในขณะเดียวกันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545–2549) เป็นแผนที่ได้อัญเชิญหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตและเกิดสังคมที่เข้มแข็งและมีดุลยภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมที่มีคุณภาพ เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และเป็นสังคมที่สมานฉันท์ และเอื้ออาทร เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าว ทำให้กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมการพัฒนาชุมชน ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนตั้งแต่ปี 2549 ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจหลักของกรมการพัฒนาชุมชน คือ การส่งเสริม

กระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาผู้นำชุมชนและตั้งแต่ปี 2552 ถึงปัจจุบัน ได้ยกระดับการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในปี พ.ศ.2560–2561 กรมฯ ได้ดำเนินการส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต (กรมการพัฒนาชุมชน, 2558) เพื่อสร้างกระแสให้ชุมชนกลับมามองตนเองและเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนใน 3 เรื่องหลักคือ กระบวนการจัดทำแผนชุมชน การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถแสวงหาทางเลือกในการดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่กรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนให้กับชุมชนเพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชนที่สมดุลทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ เรียนรู้เพื่อให้ความรู้ เรียนรู้เพื่อให้เอาไปทำเป็น และเรียนรู้เพื่อสามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสารความรู้ของชุมชนที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญาวัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้และมุ่งพัฒนาแบบพึ่งตนเองเป็นศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนที่ดำเนินการโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน (สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, 2560)

ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย เป็นศูนย์การเรียนรู้หนึ่งที่มีความเข้มแข็ง โดยเกิดขึ้นจากความคิดของคนในชุมชนร่วมคิดร่วมทำเพื่อให้ชุมชนมีศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลข่าวสาร และความรู้ที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้การถ่ายทอดความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ค่านิยม และเอกลักษณ์ของชุมชนเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของประชาชนที่ดำเนินการโดยประชาชนและเพื่อประชาชน เพื่อก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ศูนย์ฯ ได้รับผ่านเกณฑ์การประเมินศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี 2562 ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนครเป็นต้นแบบความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (เครือข่ายการประเมินผลกรมการพัฒนาชุมชน, 2562)

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการผลักดันให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนด้านเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงที่มีความเข้มแข็ง ถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การขับเคลื่อนวาระเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย ได้รับผ่านเกณฑ์การประเมินศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากกรมการพัฒนาชุมชน ประจำปี 2562 และเป็นต้นแบบความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยศึกษาความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการบริหารจัดการภายในองค์กร และการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของศูนย์ฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปปรับใช้กับศูนย์เรียนรู้ฯ อื่นๆ ทำให้มีศูนย์เรียนรู้ฯ ที่มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อศึกษาแนวทางความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพภายในศูนย์และตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัยแตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณใช้ประชากร คือ คณะกรรมการและสมาชิกศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร จำนวน 135 คน

ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้ การสนทนากลุ่ม กำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักหลัก แบ่ง 2 กลุ่ม คือ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร จำนวน 15 ท่าน และสมาชิกศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอสครินครจังหวัดสุโขทัย จำนวน 30 ท่าน

เครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย แบ่งออก 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ สำหรับข้อมูลใช้กับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 กับ ข้อที่ 2 กับข้อมูลเชิงคุณภาพ สำหรับข้อมูลใช้กับ วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ดังนี้

สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามแบบปลายปิด แบ่งเป็นเนื้อหาของแบบสอบถาม ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการเลือกตอบ (Check list) จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพภายในศูนย์ และตำแหน่งทางสังคม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม โดยใช้ข้อคำถามเกี่ยวกับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้นำจากเกณฑ์การประเมินศูนย์เรียนรู้ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 ด้าน 11 ตัวชี้วัด (เครือข่ายการประเมินผลการพัฒนาชุมชน, 2562) ประกอบด้วย 1) ด้านองค์กร 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการเชื่อมโยงเครือข่าย 4) ด้านการจัดการความรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้ และ 5) ด้านผลที่ได้จากการดำเนินงานของศูนย์ จำนวนทั้งหมด 25 ข้อ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ ระดับน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การแบ่งระดับ จากการคำนวณหาค่าอันตรภาคชั้น (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2557: 52) การแปลความหมายความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เรียนรู้ มีดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง การมีความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาฯ ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง การมีความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาฯ ในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง การมีความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาฯ ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง การมีความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาฯ ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง การมีความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาฯ ในระดับน้อยที่สุด

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ มีประเด็นมาจากระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยวิธีการค่าเฉลี่ยสูงสุด และการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มาข้อมูลเชิงปริมาณ สร้างแนวคำถามจากนิยามเชิงปฏิบัติการ ในการพิจารณาและปรับปรุงเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi Structural Interview) มีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงความครอบคลุมเนื้อหาเป็นความถูกต้องในสำนวนภาษาของแบบสอบถาม สำหรับงานวิจัยนี้ได้ผล ค่า IOC เท่ากับ 0.86 มากกว่า 0.50 ($IOC > 0.50$) อยู่ในเกณฑ์ผ่าน และ หลังจากตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงความครอบคลุมเนื้อหาแล้ว ก็นำแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงทดลองใช้กับตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการและสมาชิกศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในเขตตำบลคลองมะพลับ อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย จำนวน 30 ชุด ปรากฏผลว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1990) และสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.94 มากกว่าเกณฑ์ 0.70 อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงระดับสูงมาก สรุปได้ว่า ตรวจสอบความเที่ยงตรงอยู่ในเกณฑ์ผ่าน และวิเคราะห์หาความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้

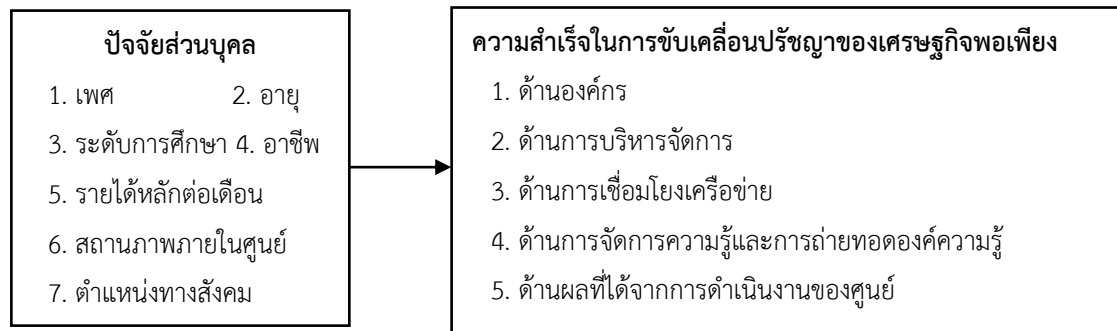
การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งวิธีการวิเคราะห์สามารถจำแนกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง มีการสนทนากลุ่ม เพื่อนำมาสังเคราะห์ตีความหาข้อสรุป แล้วนำเสนอข้อค้นพบ ด้วยการอธิบายเชิงพรรณนาโดยใช้หลักการให้เหตุผลในเชิงตรรกวิทยาที่ประกอบด้วยการอุปนัยจากส่วนย่อยไปส่วนใหญ่ และการบรรยายเชิงวิเคราะห์ (descriptive analytic)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1) ด้านองค์กร	4.01	0.59	มาก
2) ด้านการบริหารจัดการ	3.98	0.65	มาก
3) ด้านการเชื่อมโยงเครือข่าย	3.91	0.62	มาก
4) ด้านการจัดการความรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้	4.05	0.63	มาก
5) ด้านผลที่ได้จากการดำเนินงานของศูนย์	4.02	0.63	มาก
รวม	3.98	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นถึงระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.98$, $SD=0.53$) โดยเรียงลำดับในแต่ละด้านของความสำเร็จในการขับเคลื่อนมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการความรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, $SD=0.63$) ลำดับที่ 2 คือ ด้านผลที่ได้จากการดำเนินงานของศูนย์มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=4.02$, $SD=0.60$) และลำดับที่ 5 คือ ด้านการเชื่อมโยงเครือข่ายมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.91$, $SD=0.62$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อน
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล		$\bar{X}$	SD	t-test	F-test	Sig.
1. เพศ	ชาย	3.67	0.406	-0.295		0.768
	หญิง	3.71	0.741			
2. อายุ	31-40 ปี	3.63	0.867		0.489	0.615
	41-50 ปี	3.78	0.757			
	มากกว่า 50 ปี	3.67	0.796			
3. ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	3.62	0.650		0.623	0.601
	มัธยมศึกษา/ปวช.	3.76	0.830			
	อนุปริญญา/ปวส.	3.77	0.789			
	ปริญญาตรี	3.55	0.905			
4. อาชีพ	เกษตรกร	3.69	0.751		0.248	0.863
	ค้าขาย	3.77	0.710			
	รับจ้าง	3.76	0.751			
	หัตถกรรม	3.63	0.903			
5. รายได้หลักต่อเดือน	5,000-15,000 บาท	3.59	0.858		1.157	0.318
	15,0001-25,000 บาท	3.74	0.787			
	มากกว่า 25,000 บาท	4.00	0.707			
6. สถานภาพภายในศูนย์	คณะกรรมการ	3.20	0.546	-2.559		0.012*
	สมาชิกศูนย์	3.76	0.745			
7. ตำแหน่งทางสังคม	ประชาชนทั่วไป	3.11	0.928		1.690	0.151
	สมาชิก ศูนย์เรียนรู้ฯ	3.79	0.948			
	ปราชญ์ชุมชน	3.59	0.682			
	ผู้นำ อช./อช.	3.77	0.642			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยเพศ
ซึ่งวิเคราะห์ด้วยค่า t-test มีค่า Sig. 0.768 และอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้หลักต่อเดือนกับ

ตำแหน่งทางสังคม ซึ่งวิเคราะห์ด้วยค่า F-test มีค่า Sig. เท่ากับ 0.615, 0.601, 0.863, 0.318, และ 0.151 ตามลำดับ มีค่า Sig. มากกว่า 0.05 แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้หลักต่อเดือน กับตำแหน่งทางสังคม ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน

ส่วนปัจจัยสถานภาพภายในศูนย์ ซึ่งวิเคราะห์ด้วยค่า t-test มีค่า Sig. เท่ากับ 0.012 ซึ่งมีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 ซึ่งหมายความว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพภายในศูนย์ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย คณะกรรมการ ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงน้อยกว่าสมาชิกศูนย์

3. ผลศึกษาแนวทางความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย

สรุปผลศึกษาแนวทางความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา ศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย คือ บทบาทของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและปรับเปลี่ยนวิถีทัศน์ของผู้นในชุมชนได้ดี กิจกรรมการเรียนรู้ส่งผลให้เกิดการพึ่งตนเอง การจัดการตนเอง และสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคครัวเรือน และชุมชนได้จริง มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ต้องสามารถสร้างความสนุก ปลุกศรัทธา พัฒนาสติ ส่งเสริมจิตสำนึก สามารถนำไปเป็นวิถีชีวิต วิธีการคิดกับตนเองได้ การส่งเสริมให้ชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง และปฏิบัติได้ผลจริงอย่างเป็นรูปธรรม จึงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพื่อเป็นการฟื้นฟูภูมิปัญญาที่เคยมีอยู่คู่สังคมไทยให้กลับคืนมา เป็นสังคมที่สามารถพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนในที่สุด ทำให้กลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมในการส่งเสริมและพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง “สังคมอยู่เย็นเป็นสุข” ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและชุมชนพึ่งตนเอง อันจะส่งผลต่อความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนในท้องถิ่น และเพื่อให้เกิดการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และขยายผล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูล และให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพและขยายผลอย่างรวดเร็วในรูปของเครือข่าย อันจะก่อให้เกิดพลังขับเคลื่อน เกิดการติดต่อทางปัญญากะชุมชน และบุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรม เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายและเชื่อมโยงสู่ชุมชน เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและจิตวิญญาณแห่งการดำรงชีวิตที่สมดุลในทุกมิติ

สำหรับแนวทางการความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัยในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านผู้นำ ประธานศูนย์เรียนรู้ฯ เป็นผู้นำที่มีความหัวใจสู้ เริ่มจากตัวเองก่อนและขยายผลไปสู่ระดับครัวเรือนอื่น ๆ และเป็นผู้ที่พร้อมที่จะเรียนรู้และเปิดรับความรู้ใหม่ การบริหารงานจะแบ่งตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละคนคณะกรรมการทุกคนทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตน บริหารด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และบริหารงานภายใต้กฎระเบียบของศูนย์ มีการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานของศูนย์และเดินตามแผนงานที่วางไว้ให้ศูนย์ไปถึงเป้าหมายได้ และการเป็นผู้นำที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน บริหารงานอย่างเป็นกลางทำให้สมาชิกไว้วางใจและเกิดศรัทธาในตัวผู้นำของศูนย์เรียนรู้ฯ

2. ความศรัทธาในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สมาชิกศูนย์เรียนรู้ฯ ทุกคนผ่านการอบรมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เกิดการเรียนรู้และความอยากทำ จึงได้เข้ามาเรียนรู้การทำตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำไปใช้ที่บ้านของตนเอง นำมาปรับใช้กับชีวิตของตน โดยเริ่มจากตนเองก่อน เมื่อเศรษฐกิจพอเพียงคือทางรอดที่จะทำให้ผ่านพ้นวิกฤติเศรษฐกิจได้คือการดำเนินตามหลัก 6x2 ของกรมการพัฒนาชุมชน ได้แก่ 1. การลดรายจ่าย 2. การเพิ่มรายได้ 3. การรักษาสິงแวดล้อม 4. การประหยัดออม 5. การเรียนรู้ 6. การเอื้ออาทร

3. ศูนย์เรียนรู้มีความพร้อมในด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้และมีการจัดการองค์ความรู้ของปราชญ์ชุมชน และวิทยากรไว้ที่ศูนย์เรียนรู้ฯ ศูนย์เรียนรู้มีความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้สำหรับผู้ที่สนใจมาศึกษาดูงาน มีทีมวิทยากรที่มีความรู้สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ได้ และมีฐานเรียนรู้ครบทั้ง 5 ฐาน ได้แก่ 1. ฐานปุ๋ยหมัก 2. ฐานปศุสัตว์ 3. ฐานน้ำหมัก 4. ฐานเห็ด 5. ฐานเลี้ยงไส้เดือน ซึ่งทั้ง 5 ฐานเป็นฐานที่ได้รับความสนใจและมีผู้เข้ามาเรียนรู้นำไปปฏิบัติได้จริง เนื่องจากใช้เงินลงทุนน้อย

4. มีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ศูนย์เรียนรู้มีเครือข่ายที่เข้มแข็ง ทั้งภายในตำบลและนอกตำบล โดยสมาชิกศูนย์เรียนรู้จะนำสินค้าไปจำหน่ายตามเครือข่ายต่าง ๆ เช่น ตลาดประชารัฐ ศูนย์เรียนรู้ต่างอำเภอที่เป็นเครือข่าย เป็นต้น โดยทางศูนย์เรียนรู้จะมีการวางแผนในการผลิตสินค้าให้แก่สมาชิกแบ่งการผลิตตามสินค้าตามความถนัดและความต้องการของตลาด เพื่อลดปัญหาสินค้าล้นตลาด นอกจากจะขายสินค้าให้แก่เครือข่ายแล้วทางศูนย์จะนำสินค้าของสมาชิกมาจำหน่ายให้แก่ คนที่มาศึกษาดูงานที่หน่วยงานของรัฐและเอกชนนำมาศึกษาดูงาน

5. เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม สมาชิกศูนย์เรียนรู้มีรายได้เสริมจากการขายสินค้าให้แก่ผู้ที่มาศึกษาดูงานและเครือข่าย เป็นรายได้อีกหนึ่งทางหนึ่งนอกจากรายได้หลัก คือ การทำไร่ ทำนา ทำสวน และมีรายจ่ายลดลงจากการปลูกผักสวนครัวไว้กินเองในครัวเรือน และสุดท้ายสมาชิกได้ทำบัญชี

ครัวเรือน ทำให้ได้รู้ถึงรายรับและรายจ่ายที่แท้จริง ได้เห็นรายรับและอุดรรายรับได้ตรงจุด โดยการลดรายจ่ายส่วนที่ไม่จำเป็นและมีการออมเงินมากขึ้น

อภิปรายผล

1. คณะกรรมการและสมาชิกศูนย์เรียนรู้แสดงความคิดเห็น ความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก โดยด้านความสำเร็จในการขับเคลื่อนมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการความรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก ให้ความสำคัญประเด็นเรื่องด้านการจัดการความรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้ เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน การเสริมสร้างให้ชุมชนเข้มแข็ง มองวิสัยทัศน์ใหม่ เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาได้แก่ แสวงหาความร่วมมือจากนักวิชาการ สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกชุมชน และส่งเสริมให้ชุมชนหรือสถาบันในชุมชนทำงานวิจัยเองเพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนาชุมชนต่อไป กระบวนการสร้างความหลากหลายจากปัจจัยที่เป็นคุณต่อการพัฒนาเป็นการเปิดรับเอาความรู้และความช่วยเหลือจากภายนอกชุมชนโดยเปิดเวทีแลกเปลี่ยนทัศนะ เรียนรู้ระหว่างกันโดยชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจและวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อจะนำไปสู่ความร่วมมือพัฒนาแบบภาคีต่าง ๆ และกระบวนการสร้างเครือข่ายชุมชน เป็นการต่อยอดความรู้ในการพัฒนาตนเองและเครือข่ายอยู่ตลอดเวลาไปสู่การยกระดับพื้นที่เกิดจากการร่วมทุนกันระหว่างองค์กรในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ยังสอดคล้องแนวความคิดของ Tsoukas (1996) กล่าวว่า ความรู้ยังมีลักษณะไม่ชัดเจนมากเท่าไร การถ่ายโอนความรู้ยิ่งกระทำได้ยากเท่านั้น ดังนั้นบางคนจึงเรียกความรู้ประเภทนี้ว่าเป็นความรู้แบบเหนียว หรือความรู้แบบฝังอยู่ภายใน ส่วนความรู้แบบชัดเจนมีการถ่ายโอนและแบ่งปันง่าย จึงมีชื่ออีกชื่อหนึ่งว่า ความรู้แบบรู้ไหลได้ง่าย ความสัมพันธ์ของความรู้ทั้งสองประเภทเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน และยังสอดคล้องกับ นวลพฐ์ นาสา (2557) ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในจังหวัดลำปาง พบว่าระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในจังหวัดลำปางมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก และปัจจัยความสำเร็จที่เกิดจากความพร้อมภายในชุมชนและการได้รับการสนับสนุนจากภายนอกชุมชนของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนทั้งต้องมีด้านการจัดการความรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้

2. ปัจจัยส่วนบุคคล คือ สถานภาพภายในศูนย์ที่แตกต่างกันมีผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากสถานภาพภายในศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย เป็นองค์แห่งการเรียนรู้ ทำให้คณะกรรมการ

และสมาชิกศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัยสามารถเรียนรู้ และนำความรู้ไปใช้ดำรงชีวิตด้วยวิธีการ พึ่งตนเองด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเทคโนโลยี และด้านเศรษฐกิจเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ องค์กร สถาบัน ชุมชน มีส่วนร่วมให้การสนับสนุน และร่วมพัฒนาชุมชนทั้งในด้านการระดมสรรพกำลังทรัพยากร และองค์ความรู้และเทคโนโลยี ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และสถาบันการศึกษา เป็นต้น ส่งผลให้ชุมชนจะเข้มแข็ง ได้ต้องมียุทธศาสตร์ประกอบเครือข่ายความร่วมมือผ่านชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนเครือข่ายทางวิชาการ เครือข่ายนี้จะสำคัญมากกับการยอมรับจากสังคมภายนอก กระบวนการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการทำให้ชุมชนเข้มแข็ง สิ่งที่ต้องเรียนรู้ ได้แก่ รู้จักชุมชน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสร้างทุนทางสังคม และการสร้างเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับ จงสวัสดิ์ มณีจอม (2558) ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพภายในศูนย์ ด้านของความรู้ความเข้าใจของประชาชน ด้านบทบาทของแกนนำหมู่บ้านและภาคีการพัฒนา ด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม และด้านทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย คือ บทบาทของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน มีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและปรับเปลี่ยนวิถีทัศน์ของผู้คนในชุมชนได้ดี กิจกรรมการเรียนรู้ส่งผลให้เกิดการพึ่งตนเอง การจัดการตนเอง และสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคครัวเรือนและชุมชนได้จริงทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการและสมาชิกศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนครมีภาวะผู้นำเชิงจิตวิญญาณที่แสดงออกถึงความสามารถในการจูงใจ โดยการสร้างวิสัยทัศน์ ความน่าเชื่อถือ ความศรัทธาในศาสตร์พระราชา การให้ความสำคัญกับผลการปฏิบัติงานโดยการพัฒนาศักยภาพขององค์กรในเชิงบวก เพื่อให้กลุ่มหรือองค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และวัดได้ต้องเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ดูจากสมาชิกศูนย์เรียนรู้มีรายได้เสริมจากการขายสินค้าให้แก่ผู้ที่มาศึกษาดูงานและเครือข่ายที่เข้มแข็ง ทำให้เกิดรายได้อีกทางหนึ่งนอกจากรายได้หลัก โดยทั้งหมดส่วนหนึ่งเกิดจากบุคลากรในศูนย์เรียนรู้ได้มีส่วนร่วม และใช้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ทัวส่งผลต่อความสำเร็จของศูนย์เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ John M.Cohen and Norman T.Uphoff (1980) กล่าวว่าระดับการมีส่วนร่วม การเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนา อาจเป็นได้หลายระดับ ขึ้นอยู่กับความสนใจหรือบทบาทความรับผิดชอบของผู้เข้าร่วม เพราะเป็นเสรีภาพของประชาชนในการที่จะเข้าร่วมหรือไม่ด้วยความสมัครใจ ความสนใจ ไม่มีการบังคับ และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ สมใจ ตามแต่รัมย์ (2560) ผลการศึกษาพบว่าระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีเกิดจาก ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านปัจจัยการมีส่วนร่วม ส่งผลทางบวกต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ด้านองค์กร ควรเพิ่มในเรื่องมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่ม แต่ละคนรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างชัดเจน และมีแนวทางคัดเลือกจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับหน้าที่กับกิจกรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต
2. ด้านการบริหารจัดการ ควรเพิ่มในเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกในศูนย์เรียนรู้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประโยชน์ และร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ต่อศูนย์เรียนรู้และสนองความต้องการของสมาชิก และมีประเมิณผล คณะกรรมการมีการทำงานที่โปร่งใส หน่วยงานต่าง ๆ สามารถเข้าไปตรวจสอบได้หลังการปฏิบัติกิจกรรม มีการประเมิณผลงานทุกขั้นตอน
3. ด้านการเชื่อมโยงเครือข่าย ควรเพิ่มในเรื่องมีการสร้างเครือข่ายปราชญ์ชุมชนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ และเพิ่มเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชนอื่น ๆ มากขึ้น
4. ด้านการจัดการความรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้ ควรเพิ่มในเรื่องศูนย์เรียนรู้มีการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม ประเพณีตามสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะศูนย์เรียนรู้ และการศึกษาดูงานทำให้สมาชิกความสนใจกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้สร้างอาชีพ จึงรวมกลุ่มการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์อย่างหลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาประเด็นกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนและชาวบ้านทั่วไปรวมทั้งกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสในชุมชนในการสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง และสามารถพึ่งตนเองได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ควรศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มศักยภาพของกลุ่มเศรษฐกิจชุมชน ในการเพิ่มโอกาสและเพิ่มคุณภาพในการเข้าถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน
3. ควรศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้มีกลุ่มอื่น ๆ เชื่อมโยงกัน เช่น กลุ่มธนาคารข้าว กลุ่มเย็บเสื้อผ้า กลุ่มออมทรัพย์แม่บ้าน และกลุ่มทอผ้า กลุ่มผลิตปุ๋ยหมักหรือสารชีวภาพเพื่อสร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชนให้กว้างขวางมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2558). การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย.
- เครือข่ายการประเมินผลกรมการพัฒนาชุมชน. (2562). แนวทางการประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมตามยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- จงสวัสดิ์ มณีจอม. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2557). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- นวลพฐ์ นาสา. (2557). ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในจังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมใจ ตามแต่รัมย์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน, กรมการพัฒนาชุมชน. (2560). คู่มือศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. สมุทรปราการ: ศรีเอทีฟเวฟ.
- Cronbach, Lee. J. (1990). *Essentials of Psychology Testing*. 5th ed. New York: Harper Collins Publishers Inc.
- John M.Cohen and Norman T. Uphoff. (1980). *Participation's Place in Rural Development: seek clarity through specifics*. *World Development*, 8: 219.
- Tsoukas, H. (1996) *The Firm as a Distributed Knowledge System A Constructionist Approach*. *Strategic Management Journal*, 17: 11-25.